

Kliniske problemstillinger, analyser

Revidert 2023

- «Utvidet»: rekvirering av enkeltanalyser etter behov
- EDTA-blod, serum eller plasma hvis ikke spesifisert
- Senkningsreaksjon er ikke tatt med her
- MCH er brukt her, i og med MCV-økning ved henstand
- «System-organ» klassifisering, se nederst. En analyse er plassert kun et sted

Anemiutredning

- Mangeltilstand
- Sekundær
- Benmargssvikt
- Hemolyse

SYSTEM-ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin Leukocytter Trombocytter MCH Ferritin	Differensialtelling Erytrocytter Vitamin B12 Folat MMA Retikulocytter Haptoglobin LD Hemoglobintyping Transferrinreseptor (*) Proteinelektroforese
IMMUNOLOGI	CRP	IgG, IgA, IgM
MAGE - TARM		Anti-tTG-IgA Anti-deamidert gliadin IgG Blod i feces
LEVER		Bilirubin
NYRE - URIN	Kreatinin	Urin stix

(*) sendes til eksternt laboratorium.

Blodutstryk utføres kun som tilleggundersøkelse ved avvikende maskinell differensialtelling.

Hemokromatose

- Diagnostikk
- Differensialdiagnose

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Jern/TIBC (transferrinmetning) Ferritin	Hemoglobin Leukocytter Trombocytter MCH
IMMUNOLOGI		CRP IgG, IgA, IgM
GLUKOSE		HbA1c
LEVER		Hemokromatose (HFE) genotyping ALAT Gamma GT ALP
FERTILITET		Testosteron (menn) FSH (menn) LH (menn)
MISBRUK		Fosfatidyletanol (PEth)
INFEKSJON		HEPATITT B OG C

Diabetes årskontroll

- Glukose
- Hjertekar-risiko
- Nyrefunksjon

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG		Vitamin B12
GLUKOSE	HbA1c	
HORMON		TSH
HJERTE-KAR	Kolesterol LDL HDL Triglyserider	
MAGE - TARM		Anti-tTG-IgA Anti-deamidert gliadin IgG (Type 1)
NYRE - URIN	Kreatinin (eGFR) Albumin/kreatinin-urin (AKR)	Cystatin C (eGFR)

Overvekt

- Diabetes
- Hormon
- Hjertekar-risiko, hypertensjon
- Magetarm - ikke tatt med her
(Vurdere ensidig, uhensiktsmessig kosthold, vit.D, vit.B12, folat)
- Nyrefunksjon

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin MCH	Leukocytter Trombocytter Ferritin
IMMUNOLOGI		Mikro CRP IgG, IgA, IgM
GLUKOSE	HbA1c	Glukose (fortrinnsvis fastende)
HORMON	TSH	Kortisol morgen (+ kveld) Kortisol-spytt (kl. 23) (*)
HJERTE-KAR	Kolesterol LDL HDL Triglyserider	Lp(a) Apo B/Apo A1 ratio
LEVER	ALAT Gamma GT ALP	
NYRE-URIN		Kreatinin (eGFR) Natrium Kalium Albumin Urinsyre Albumin/kreatinin-urin (AKR)
FERTILITET		FSH LH Østradiol Testosteron

(*) sendes til eksternt laboratorium.

Plaquenil (revmatoid artritt)

- Monitorering av terapi
- Bivirkning

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
----------------	-------	---------

BLOD OG BENMARG	Hemoglobin Leukocytter Trombocytter MCH Differensialtelling
IMMUNOLOGI	CRP
GLUKOSE	Glukose NT-Pro-BNP
LEVER	ALAT Gamma GT ALP
NYRE	Kreatinin (eGFR)
MUSKLATUR	CK

Metotreksatkontroll

- Inflammasjon
- Bivirkning

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin Leukocytter Trombocytter MCH Differensialtelling	
IMMUNOLOGI	CRP	
HJERTE-KAR		Kolesterol (årlig) LDL (årlig) HDL (årlig) Triglyserider (årlig)
LEVER - BUKSPYTTKJERTEL	ALAT Gamma GT ALP Lipase	Bilirubin
NYRER-URIN	Kreatinin (eGFR) Albumin Urin stix	Cystatin C (eGFR) Natrium Kalium

Trett og slapt barn

SYSTEM – ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin Leukocytter Trombocytter	Differensialtelling MMA

	MCH Ferritin Vitamin B12 Folat	
IMMUNOLOGI- INFEKSJON	CRP	IgE IgG, IgA, IgM <u>Mikrobiologi:</u> <i>Mononukleose</i>
GLUKOSE	HbA1c	Glukose (helst fastende)
HORMON	TSH	Vitamin D
MAGETARM		Kalprotektin Anti-tTG-IgA Anti-deamidert gliadin IgG
LEVER	ALAT Gamma GT ALP	
NYRE-URIN	Kreatinin Urin stix	Natrium Kalium Albumin

Trett og slapp voksne

- Basis som screening av "system - organ"

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin Leukocytter Trombocytter MCH Ferritin Vitamin B12 Folat	Differensialtelling MMA Jern/TIBC (transferrinmetning)
IMMUNOLOGI- INFEKSJON	CRP	IgE IgG, IgA, IgM <u>Mikrobiologi:</u> Mononukleose CMV Hepatitt B og C HIV
GLUKOSE	HbA1c	Glukose (helst fastende)
HORMON	Kalsium TSH	Vitamin D Kortisol (morgen)
HJERTE-KAR	Kolesterol	NT-Pro-BNP

	LDL HDL Triglyserider	
MAGETARM		Anti-tTG-IgA Anti-deamidert gliadin IgG Blod i feces
LEVER - PANCREAS	ALAT Gamma GT ALP	Pankreasamylase Lipase
NYRE-URIN	Kreatinin (eGFR) Albumin Urin stix	Natrium Kalium
FERTILITET		FSH LH Østradiol (kvinner) Testosteron
MUSKLATUR		CK
TUMOR		PSA (menn over 40 år)
MISBRUK		Fosfatidyletanol (Peth)

Demens

- Screening, "system og organ"

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin Leukocytter Trombocytter MCH Ferritin Vitamin B12 Folat	Differensialtelling HCY MMA
IMMUNOLOGI- INFEKSJON	CRP	IgE IgG, IgA, IgM anti-CCP ANA-screen ANCA <u>Mikrobiologi:</u> Borrelia-serologi Syfilis HIV
GLUKOSE	HbA1c	
HORMON	Kalsium TSH	Vitamin D Kortisol (morgen)
HJERTE-KAR	Kolesterol	NT-Pro-BNP

	LDL HDL Triglyserider	
MAGE-TARM		Anti-tTG-IgA Anti-deamidert gliadin IgG Blod i feces
LEVER	ALAT Gamma GT ALP	
NYRE-URIN	Kreatinin (eGFR) Natrium Kalium Albumin Urin stix	
FERTILITET		FSH LH Østradiol (kvinner) Testosteron
MUSKLATUR		CK
TUMOR		PSA (menn over 40 år)
MISBRUK		Fosfatidyletanol (Peth)

Hypertensjon, utredning

- Hypertensjon, sekundære årsaker
- Hjertekar risiko

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin	
GLUKOSE	HbA1c	Glukose (evt. fastende)
HORMONER	Kalsium TSH	Kortisol (morgen) Aldosteron/renin-ratio
HJERTE-KAR	Kolesterol LDL HDL Triglyserider (gjerne ikke-fastende)	Lp(a) ApoB/apoA1-ratio
NYRE-URIN	Kreatinin (eGFR) Natrium Kalium Albumin Albumin/kreatinin-urin (AKR)	Urinsyre
MISBRUK		Fosfatidyletanol (PEth)

Hypertensjon, årskontroll

- Hypertensjon, sekundære årsaker
- Hjertekar risiko

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin MCH	
GLUKOSE		HbA1c Glukose (evt. fastende)
HORMONER		Kalsium TSH
HJERTE-KAR	Kolesterol LDL HDL Triglyserider (gjerne ikke-fastende) (noen få års mellomrom)	ApoB/apoA1-ratio
NYRE-URIN	Kreatinin (eGFR) Natrium Kalium Albumin/kreatinin-ratio (AKR)	Albumin Urinsyre

Statinbehandling

- Hjerte-kar-risiko
- Bivirkning

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
HJERTE-KAR	Kolesterol LDL HDL Triglyserider (gjerne ikke fastende)	
GLUKOSE		HbA1c
LEVER	ALAT	
MUSKLATUR		CK (ved muskelsymtomer)

Cøliakioppfølging

- Cøliakikontroll
- Ernæring

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
BLOD OG BENMARG	Hemoglobin MCH	Ferritin Vitamin B12 Folat MMA
HORMON		Vitamin D TSH
HJERTE-KAR		
MAGE-TARM	Anti-tTG-IgA Anti-deamidert gliadin IgG	

LEVER	ALAT Gamma GT ALP
NYRER-URIN	Natrium Kalium Albumin

Menstruasjonsforstyrrelser/sekundær amenore

- Fertilitet
- Endokrinetilstander

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
HORMON	hCG FSH LH Østradiol Prolaktin TSH	

Klimakterium

- Fertilitet
- Dersom menopause før 40 års alder i tillegg utredning mhp annen endokrin svikt

SYSTEM - ORGAN	BASIS	UTVIDET
FERTILITET	FSH LH Østradiol	Progesteron

"System-organ klassifisering" for laboratoriemedisin

Analysene er plassert kun ett sted.

1. Hematologi-koagulasjon
2. Immunologi, inflammasjon, infeksjon (allergi)
3. Glukose-metabolismen
4. Hormon-forstyrrelser
5. Nervesystem
6. Lungefunksjon, blodgass
7. Hjertekar
8. Magetarm
9. Lever-bukspyttkjertel
10. Nyre-urin
11. Fertilitet

12. Muskulatur
13. Tumorprøver
14. Gen-systemiske metabolske tilstander
15. Medikamenter
16. Misbruk-forgiftninger

NOKLUS

Har også kommet med forslag til analysepakker, se www.noklus.no (søk «anbefalte analyser») på følgende analysepakker:

- Blødningstendens
- Gjennomgått trombose, *indikasjon: Kfr. Lokalt laboratorium*
- Antifosfolipidsyndrom, *indikasjon: Kfr. Lokalt laboratorium*
- Diabetes årskontroll
- Overvekt, utredning
- Demens/kognitiv svikt-utredning
- Hypertensjon utredning og årskontroll
- Ung trett og slapp (*lav pretest sannsynlighet for alvorlig sykdom*) utredning
- Hypotyreose
- Hypertyreose
- Lipoproteinforstyrrelser
- Hjertesvikt, årskontroll
- Kronisk nyresykdom
- Demens/kognitiv svikt, utredning
- Osteoporose, utredning
- Menstruasjonsforstyrrelser/Klimakterium
- Koagulasjon (blødning, trombose)
- Medikamentoppfølging